[p1]

Den Eerweerden zeer Geleerden Heere

Guido Gezelle

in d'Handboogstrate

Te

Kortrijk.

[p2]

Eerweerde Heer en Vriend!

Bij deze brenge ik U mijn' herteliken dank voor d'aenteekening[1] betreffende 't oorijzer in Vlaenderen[2] die uwe goedjonstigheid[3] mij voor eenige dagen deed toekomen. Dat Gij zoo bij voortduring mijner gedenkt, is mij steeds hoogst aengenaem t'ervaren. - Wat "kaafijzer"[4] aengaet - het doet mij leed dat ik U ook hierin niet beter kan geryven. Het woord is mij ten eenenmale vreemd. Nochtans kenne ik de *[nederlandsche]* zeewoorden wel! Ik en ben

.....

1 Winkler schrijft hier ‘ae’ in de plaats van ‘aa’, dit naar aanleiding van de brief van Gezelle van 09/09/1881. Daarin liet hij weten dat hij ‘aa’ naar de oude spelling ‘ae’ aanpast bij publicatie van Winklers brieven in Loquela. Winkler zelf verkoos ook de oude spelling ‘ae’ boven de ‘Hollandse’ ‘aa’. Dit blijkt uit de brief die hij schreef tussen 01/11/1882 en 03/11/1882. Doorheen de correspondentie gebruikt Winkler afwisselend beide schrijfwijzen. De verbeteringen die hij vaak nog moest doorvoeren tijdens het schrijven tonen aan dat het voor hem in de praktijk een hele aanpassing was om de oude spelling te hanteren.

2 Dit is niet aanwezig in het Guido Gezellearchief in Brugge.

3 goedgunstigheid

4 In Tegenkomsten brieven etc. In Loquela: 2 (Pietmaand 1882) 5, p.36-37 spreekt Gezelle zijn ongenoegen uit over de publicatie van een stuk uit Loquela in T. van Lingen, Sprokkelingen door T. v. L.. In: Noord en Zuid: 5 (1882), p.155-156. Het ging om een woordverklaring die van Lingen gaf bij het woord ’kave’: ”kave = kevie, cage”. Volgens Gezelle is hier niets van aan: ”Al die *kaven*, tot die lange kaven van de vlaamsche spinderijen toe, en zijn noch keviën noch veugelhuizen, en, als wij *cage* zeggen, dan wéten wij dat wij fransch spreken en een vogelbuur, of eenig ander gevang beteekenen, maar neen, geen kave." Hij verwees hierbij onder andere naar het ”WestVlaamsch Idioticon” van L. L. de Bo, p .474: KAAFIJZER, o. Schoorsteenplaat, een dik ijzeren blad dat tegen den veurster staat in den heerd, fr. plaque de cheininee. Te lande neemt men het kaafijzer uit, en, na het gereinigd te hebben, legt men het plat op den heerd, om er palullen op te bakken.

niet vergeefs 3 mael naer *[Ost]* Indie geweest[5] Ook in J. v. Lennep's Zeemans-Woordenboek, anders zoo uitvoerig, is dat woord niet vermeld. In andere woordenboeken vinde ik het evenmin[6] Slechts v. Dale heeft "kaafijzer, o (*[zeewoord]*)[7] Anders niet. V. Dale was een Vlaming, een Slusenaere. Ik denk, het woord moet bizonder-vlaemsch zijn, omdat ook kaef, kave uitsluitend vlaemsch is. Het woord kaef is mij in Noord-*[Nederland]* nooit voorgekomen. Wij kennen hier slechts den form schouw, oorspronkelik een en 't zelfde woord als kave? Kave, kaue, skaue, skouwe, schouw, schou. Het doet mij meer leed dan Gij wel geloven zoudt, dat ik kaafijzer U onverklaerd laten moet. Niettemin, ik blijf het in gedachten houden, zoo wel als "leefbrood"[8] Vind ik nog iets, ik zal 't U terstond weten laten.

Met vriendelike groetenis

Uw

Johan Winkler.

Haerlem 23 v. Oogstmaend '82. -

.....

5 Winklers reizen naar Java als scheepsdokter dateren van het begin van de jaren 1860, na de oproep van de Nederlandse regering om burgerdokters tijdelijk hun troepen naar Oost-Indië te laten begeleiden.

6 Gezelle publiceerde van ”Wat ”kaafijzer” aengaet” tot ”vinde ik het even min.” Onder Tegenkomsten brieven etc in Loquela: 2 (Pietmaand 1882) 5, p.36-37.

7 kapijzer, grote scheepsbeitel

8 In het artikel Verloren Vlaamsch in Loquela: 2 (Meimaand 1882) 1, p.1-8. vraagt Gezelle zich af of er ooit een Vlaams woord bestond voor een geheel brood, zoals je in het Engels ”a loaf of bread” hebt. In het Vlaams zou dit volgens Gezelle als ”een leef (van) brood” klinken. Vervolgens verwijst hij expliciet naar een oude Vlaamse bijbelvertaling van Willem Gaillaerdt uit 1578 en integreert het citaat van Oudemans uit deze Bijbel: "Ende liet hem des daechs- een leefbroot gheven". Gezelle vraagt zich af of er oorspronkelijk een spatie tussen ”leef” en ”broot” stond.

Briefbeschrijving

Verzender	Winkler, Johan
Ontvanger	Gezelle, Guido
Verzendingsdatum	23/08/1882
Verzendingsplaats	Haarlem
Annotatie	Briefversie van datering: 23 v. Oogstmaend. '82. -
Annotatie	Briefversie van datering: 23 v. Oogstmaend. '82. -
Gepubliceerd in	De briefwisseling tussen Guido Gezelle en Johan Winkler. Deel 1: Inleiding en brieven (1881-1883) / door Dries Gevaert. - Gent : onuitgegeven licentieverhandeling, (academiejaar 1983-1984), p.73

Documentbeschrijving

Fysieke bijzonderheden

Drager	92 mm x 138 mm recto:papier, blauw; verso:papier, wit papiersoort: recto met adres; verso verticaal beschreven, inkt
Staat	volledig
Vormelijke bijzonderheden	op adreszijde: nationaal teken en gedrukte postzegel, afgestempeld

Bewaargegevens

Land	België
Plaats	Brugge
Bewaarplaats	Guido Gezellearchief
ID Gezellearchief	5269
Bibliotheekrecord	https://anet.be/desktop/gga/nl/opacgga/nr=tg:gga_6.11569
IIIF-manifest	https://go.wander.be/iiif/bibliotheek-brugge/b7fd4af069af713620a4e19dc8ed24b3dd17d353/manifest

Inhoud

Incipit	By deze bren-
Tekstsoort	briefkaart
Talen	Nederlands

Gevolgde codeerpraktijk

De tekst werd diplomatisch getranscribeerd, en aangevuld met een editoriale laag.
De oorspronkelijke tekst werd ongewijzigd getranscribeerd; alleen typografische regeleindes en afbrekingstekens, en niet-betekenisvolle witruimte werden genormaliseerd.
Auteursingrepen in de tekst (toevoegingen, schrappingen), en latere redactie-ingrepen (schrappingen, toevoegingen, taalkundige notities) door de lezer werden overgenomen en expliciet gemarkeerd.
Voor een aantal tekstfenomenen werden naast de oorspronkelijke vorm ook editeursingrepen opgenomen in de transcriptie: oplossingen voor niet-gangbare afkortingen en correcties voor manifeste fouten. Daarnaast bevat de transcriptie editeursingrepen ter verbetering van de leesbaarheid (toevoegingen, reconstructies) of ter motivering van transcriptie-beslissingen (aanduiding van onzekere lezingen, weglating van onleesbare tekst). Alle editeursingrepen worden expliciet gemarkeerd.

Colofon

Titel	23/08/1882, Haarlem, Johan Winkler aan Guido Gezelle
Editeur	Sofie Meneve; Universiteit Antwerpen
Wetenschappelijke leiding	Els Depuydt
Partners	Openbare Bibliotheek Brugge (Guido Gezellearchief); Centrum voor Teksteditie en Bronnenstudie (Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal en Letteren); Instituut voor de Studie van de Letterkunde in de Lage Landen (ISLN) (Piet Couttenier, Universiteit Antwerpen); Guido Gezellegenootschap
Uitgever	Guido Gezellearchief, KANTL/CTB
Plaats van uitgave	Brugge, Gent
Publicatiedatum	2023
Beschikbaarheid	Teksten en afbeeldingen beschikbaar onder een Creative Commons Naamsvermelding - Niet Commercieel licentie.

Disclaimer	De editie van de Guido Gezellecorrespondentie is het resultaat van een samenwerkingsproject met vrijwilligers. De databank is in opbouw, aanvullingen en opmerkingen kunnen gemeld worden aan els.depuydt@brugge.be.
Citeren	Een brief kan worden geciteerd als: [Naam van editeur(s)], [briefschrijver aan briefontvanger, plaats, datum]. In: GezelleBrOn, Wetenschappelijke editie van de correspondentie van Guido Gezelle. [publicatiedatum] Available from World Wide Web: [link]